

VIRKSOMHETSPLAN

Innledning

Barnehagens samfunnsmandat er: *Å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling i samarbeid og forståelse med barnas hjem. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.*

Solsikken Barnehage drives etter lov om barnehager med forskrifter.

Rammeplan for barnehager ligger til grunn for virksomheten og barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogisk arbeidet. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at barn får et tilbud som er i tråd med rammeplanen.

Solsikken Barnehage er en privat barnehage eiet og drevet av Hanne Bjørkvist. Barnehagen er godkjent for 32 hele plasser og er organisert i Virke.

Barnehagen bygger på et helhetlig læringssyn slik det er etter den nordiske barnehagetradisjonen.

Personalet i barnehagen benytter virksomhetsplanen som et arbeidsdokument. Avdelingen utarbeider detaljerte månedsplaner og planer for grupper som bygger på virksomhetsplan og rammeplan.

Foreldre skal gjennom planen få innsikt i hva barnehagen prioriterer, og det skal være mulig å se sammenheng mellom barnehagens aktiviteter og de overordnede målene.

Barnehagen styrer har det overordnede ansvaret for barnehagen virksomhetsplan. Barnehagens Samarbeidsutvalg fastsetter virksomhetsplanen og foreldre, personal og pedagoger har innflytelse i den prosessen.

Verdigrunnlag

Ansattes verdigrunnlag kommer til uttrykk gjennom alle situasjoner i barnehagedagen. Det skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid.

Vår virksomhet skal gjenspeiles av følgende verdier:

- Omsorg, respekt, medmenneskelighet, toleranse og likeverd.
- Positivt menneskesyn og barnesyn. Vi vil ha fokus på det positive.
- Hverdagsmagi
- Anerkjennelse
- Barnet er en aktiv, kompetent medspiller som vil samarbeide.

Individet og fellesskapet

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Vår visjon er å skape «den gode barndommen». Vi ønsker at barnet skal se tilbake på barnehagetiden som noe trygt og godt. Den tiden da barnet i samhandling med andre barn og voksne opplevde og skapte minner sammen. Barnets opplevelsesverden og fantasi skal være medvirkende i barnehagens hverdag.

Vi ønsker også å være en barnehage der fellesskapet er med på å skape et bærekraftig samfunn der barna tar vare på seg selv, hverandre og naturen.

Pedagogisk virksomhet

- Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til å medvirke.
- Planlegging gir personalet mulighet til å tenke og handle langsiktig. Det gir dem mulighet til å arbeide mot felles mål.
- Planleggingen skal bidra til progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.
- Planleggingen skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling.
- Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet.
- Hovedformålet med vurderingsarbeidet er at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

I vår barnehage skal barna oppleve:

- Trygghet og forutsigbarhet ved en fast dagsrytme
- Månedspaner og periodeplaner
- Å ha innflytelse på hva som skjer i barnehagen

I vår barnehage skal vi ha

- Ansatte som er engasjert og har kontinuerlig refleksjon og vurdering av egen praksis.
- Studenter som kommer til oss i praksis dersom vi blir spurt
- Arbeidspraksis fra NAV og andre aktører.
- Ansatte som utarbeider planer og årshjul for det pedagogiske arbeidet.
- Ansatte som kjenner rammeplanene godt og som ønsker å bidra med det de kan.
- Brukerundersøkelse hvert år
- Kurs og utviklingsarbeid som hjelper oss å tilpasse oss i en ny tid.

Lek

I vår barnehage definerer vi lek slik som Öhman,

Leken er spontan og frivillig, man må selv ha lyst til å leke der og da, dersom noen tvinges til å leke kan det ikke kalles lek. Leken kan ikke planlegges, men man kan sette av tid og rom til den. Lek er noe som er morsomt, og noe som får barna til å være aktive med hele seg, både med kroppen og med sansene (Öhman, 2012, s.77). Et annet kjennetegn, og kanskje også et av de viktigste, er at leken er et mål i seg selv, den har en egenverdi.

- Leken gir motivasjon til å leke om igjen og om igjen.
- Leken styrker barnets livsglede og psykiske helse.

I vår barnehage er det viktig at ansatte skaper tid og rom for lek.

Ansatte organiserer dagen slik at barna kan sette i gang, styre og strukturere leken sin selv.

Ansatte passer på at lekemateriell er tilgjengelig slik at barn kan gjenskape lek de har hatt tidligere.

Ansatte gir felles gode opplevelser som inspirerer til lek.

Ansatte strukturerer rom, leker og materialer slik at det inviteres til lek.

Ansatte tuller og tøyser slik at det magiske, fantasifulle og uforutsigbare får status.

Trygt og godt barnehagemiljø

Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap (jf. rammeplan for barnehager).

Alle barn skal ha det bra hjemme, i barnehagen, på skolen og i fritiden (Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2030, FN's bærekraftsmål 10)

I vår barnehage skal barna oppleve:

- Å tilhøre et fellesskap hvor man blir verdsatt og inkludert.
- Barnehagen skal være en møteplass for familier i nærmiljøet
- Bevegelsesglede
- Varierte aktiviteter
- Medvirkning
- Mestring
- Ansatte som støtter barna i å sette egne grenser

I vår barnehage foregår det et aktivt arbeid mot mobbing. Vi bruker kommunens plan for et trygt og godt barnehagemiljø, og forsøker i samarbeid med foreldrene å skape det for alle barn.

Ansatte skal :

- Følge med, melde fra, undersøke og sette inn tiltak der det er nødvendig.
- Stoppe ekskluderende og krenkende adferd.
- Arbeide forebyggende slik at alle opplever sosialt fellesskap.
- Gi ekstra omsorg til barn i sårbare livssituasjoner
- Se alle

Overganger

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. (Jf.Rammeplanen for barnehager)

Oppstart

Oppstart følger en foreldreaktiv tilvenning der barnet er sammen med foreldrene sine i barnehagen i flere dager. Foreldre, barn og personal skal få tid til å bli kjent med hverandre og avdelingen. Når barna begynner å være alene vet de hvor alle tingene er og hvem andre de skal være sammen med. Foreldrene får en plan over de første 14 dagene, planen blir justert litt underveis, men prinsippene er de samme.

Informasjonsskriv i starten.

Tilbud og hjemmebesøk/ besøk i barnehagen før oppstart.

Prøve og feile og vurdere de første 14 dagene.

Tilbakemelding til foreldre.

Overganger innad i barnehagen

Informasjonsskriv i starten

En voksen følger med fra den lille avdelingen til den store.

Krav til mer selvstendighet blir brukt tid på hele våren før bytte av avdeling.

Overgang mellom barnehage og skole og SFO

Det er utarbeidet en egen plan for Overgang fra barnehage til skole og SFO i Arendal kommune.

Vi samarbeider også med skolene i Grimstad kommune dersom det er behov.

Den internasjonale skolen tar vi også kontakt med om høsten de årene det er aktuelt.

Vi besøker skolene siste året før barnet begynner. Vi deltar på overgangsmøter og felles arrangement. Nedenes skole besøker vi gymsalen til flere ganger i året og samarbeider videre med de andre barnehagene i området for felles gymsalturer for skolestarterne.

Foreldremøte om våren for førskolebarna alene før søknadsfrist for SFO og vi hjelper med å svare på spørsmål og informerer om overgangen.

HVA VI JOBBER MED

Positive opplevelser med verbal og nonverbal kommunikasjon

Bli kjent med både-og pekebøker

Introduseres for turtaking

Kjennskap til begreper

Kjennskap til sangleker, bevegelsesleker, rim & regler og enkle eventyr

Synliggjøring av skriftspråket

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Vi lytter og samtaler aktivt med barna gjennom hele dagen
- ✓ Vi kommuniserer via lyder, bevegelser, herming og ord. Mye en-til-en kontakt.
- ✓ Vi har høytlesning av pekebøker og enkle bildebøker. Bøkene står lett tilgjengelig.
- ✓ Vi tar tur og venter på respons
- ✓ Vi setter ord på det vi ser og gjør, og gjentar begrepene. Metode fra Snakkepakken og Bravolek
- ✓ Vi bruker sanger, rim & regler, bevegelse, konkrete og bilder for å visualisere
- ✓ Vi synliggjør skriftspråket i hverdagen- bl.a. med navn, plakater og merking.

2-3 år

HVA VI JOBBER MED

Utvikle evne til å kommunisere i lek og samspill

Bruke verbalspråket i her og nå- situasjoner

Turtaking i samtaler og aktiviteter

Møte mangfold av bildebøker og eventyr

Utforskning av skriftspråket

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Vi samtaler gjennom hele dagen og er gode språkmodeller.
- ✓ Vi oppmuntrer barna til å sette ord på egne følelser og behov.
- ✓ Vi repeterer og utvider barnas utsagn. Har fokus på spørreordene: hva, hvem og hvor
- ✓ Vi øver på turtaking i samtaler, lek og hverdagssituasjoner
- ✓ I samlingsstund bruker vi bildebøker med enkel tekst og varierte eventyr med konkrete.
- ✓ Vi oppmuntrer lekeskriving, og utvider lek og aktiviteter ved bruk av skriftspråket.

3-4 år

HVA VI JOBBER MED

Videreutvikle sin begrepforståelse og bruke et variert ordforråd

Lyttetrening

Oppmerksomhet mot formsiden av språk

Utforskning av skriftspråket

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Oppmuntrer barna til å bruke språket til konfliktløsning og positive relasjoner.
- ✓ Vi leser daglig med og for barna. På biblioteket får vi tak i nye bøker.
- ✓ I samlingsstund får barna erfaring med å lytte til kollektive beskjeder og å holde oppmerksomheten over lengre tid.
- ✓ Vi gir barna erfaring med ulike rim-og regler i planlagte og spontane situasjoner. Vi øker barnas bevissthet rundt bokstavlyder, rim og rytmer.
- ✓ Vi oppmuntrer barna til lekeskriving, og til å bruke skriftspråket i lek. F. eks. lage plakater med ord.

5-6 år

HVA VI JOBBER MED

Løse konflikter verbalt

Tulle med språket

Utforskning av skriftspråket og øving på å gjenfortelle

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Vi oppmuntrer barna til å løse konflikter på egen hånd i større grad.
- ✓ Vi oppmuntrer barna til å finne på egne rimord, klappe stavelser og fortelle enkle vitser.
- ✓ Barna øver på å skrive navnet sitt, tall og bokstaver. Vi gir barna erfaring med skriftspråket ved å skrive ned ting barna forteller. F. eks. en historie, liste, tankekart o.l

HVA VI JOBBER MED

Selvstendighet

Mestring med allsidige bevegelseserfaringer

Oppleve matglede og et variert og sunt kosthold

Lære gode hygienerutiner

Bevissthet rundt egne og andres grenser

Mulighet for hvile i løpet av barnehagehverdagen

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Vi oppmuntrer barna til å klare ting selv: kle på seg, klatre opp på stoler og spise sjølv.
- ✓ Barna får erfaring med å bruke skje, gaffel, kopp og drikkeflaske.
- ✓ Vi gir rom for at barna kan utforske varierte bevegelser: reise seg opp, krabbe i trapper, gå, løpe, klatre, skyve og rulle.
- ✓ Måltidet er en pedagogisk arena der vi benevner og har samtaler med barna. Vi oppmuntrer de til å smake og utforske ulike konsistenser.
- ✓ Alltid frukt og grønt til alle måltider. Dette serveres først.
- ✓ Barna lærer å vaske hender. Barna lærer at bleiskift er nødvendig og en hyggelig aktivitet. Pedagogisk arena med viktig en-til-en kontakt.
- ✓ Støtte barna til å sette sine egne grenser. Han/hun vil ikke.
- ✓ Vi har hvilestund nesten hver dag for barna som ikke sover i barnehagen. Vi har sofa, bøker, tepper og lydbok tilgjengelig for den som ønsker å hvile.

HVA VI JOBBER MED

Utvikle grovmotorikk

Utvikle finmotorikk

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Lek med ball, turer i ulendt terreng, sykle, aking, klatring, rulle kråke, hoppe, klatre i høyden m.m.
- ✓ Barna øver opp finmotorikken bla. ved å tegne, pusle puslespill, perle med perler. Vi øver på å kle av/ på jakke og sko/støvler.

Selvstendighet

Interesse for do

- ✓ Oppmuntrer barna i større grad til å ta valg ved matbordet. Barna får erfaring med å sende mat/ting til andre.
- ✓ Lære seg forskjell på sulten og mett
- ✓ Barna lærer seg å si ifra til voksen når de trenger hjelp: bæsjebleie, rydde opp, plaster og liknende
- ✓ Vi følger barnet på do eller potte, målet er å bli trygg i situasjonen. Noen barn har med leke og noen leser vi for. Samtaler og humor er også viktig.

4-5 år

HVA VI JOBBER MED

Selvstendighet og rutiner

Hygienerutiner

Videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Henge klær på plass. Smøre maten sin selv kl 11.00.
- ✓ Lære seg automatikk i å vaske hendene etter do besøk og før måltid. Barna skal lære å tørke seg selv, vi ansatte tar ansvar for at det er rent.
- ✓ Vi legger til rette for fysisk lek og motoriske utfordringer ute og inne tilpasset deres nivå. Vi lager hinderløype, er i svømmehall og gymsal.

5-6 år

HVA VI JOBBER MED

Selvstendighet

Sette egne grenser og respektere andres

Oppmuntrer barna til å være rollemodeller

Allsidige bevegelseserfaring

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Selvstendig i av og påkledning. Holde orden ved plassen sin. Hjelp de mindre med påkledning. Siste halvår før skolestart, samarbeider vi med foreldrene, slik at barnet lærer å gå på do og tørke seg selv ren etter dobesøk
- ✓ I førskolegruppa har vi mer om temaet kropp og grenser. Vi bruker materiale fra Kroppen er min og Stine Sofie stiftelsen.
- ✓ De eldste barna blir rollemodeller for de yngre ved å vise mestring. Vi oppmuntrer barna til å være initiativtaker til felles lek.
- ✓ Vi oppmuntrer til høyere tempo på aktiviteter, vi oppmuntrer til mer risikofyllt lek etter barnas nivå.

HVA VI JOBBER MED

Uttrykke seg estetisk gjennom ulike teknikker og materialer

Motivasjon for å uttrykke seg gjennom musikk, dans og drama

Tegnemuligheter og tegneutvikling

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Barna skal få første erfaringer med maling, lim, naturmaterialer, glitter, farger, klistremerker o.l
- ✓ Sangleker, forskjellig sjanger av musikk og ulike instrumenter. Vi dramatiserer og enkle eventyr
- ✓ Vi har ark og tegnesaker tilgjengelig. Vi viser interesse for barnas rabling og anerkjenner denne måten å kommunisere på.

2-3 år

HVA VI JOBBER MED

Lek med kreative uttrykk

Rom og materiell som inspirerer til rollelek.

Musikk, glede og bevegelse

Bli kjent med navn på farger

Tegneutvikling

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Inspirert av Reggio- Emilia pedagogikken ønsker vi å gi barna rom for å være med å skape selv. Mindre fokus på produktet, mer fokus på selve prosessen.
- ✓ Vi har utstyr og materialer tilgjengelig for variert lek, personalet introduserer også nye leketemaer. Eks. plastelina
- ✓ I år har vi Sprell levende og Minirøris som er et opplegg som handler om musikk, glede og gjentakelse.
- ✓ Vi bruker formingsmaterielle fra naturen slik som blader, blomster o.l. Barna skal møte farger og former i naturen.
- ✓ Krusedull kan bli til hode, og hodet kan få navn som mor og far. Etter hvert blir streker til armer og bein (hodefoting). Tegningen utvikles i takt med fantasien

HVA VI JOBBER MED

Flere farger, lage system og mønster

Dramatisering av regler og eventyr

Få kjennskap til kunstverk og kunstnere

Møte kulturlandskap, byggeteknikk, håndverk og kulturminner

Tegneutvikling

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Utvide repertoar i formingsmateriell og lekemateriell
- ✓ Barna blir oppmuntret mer til å delta i dramatisering
- ✓ Vi bruker kunstnere som inspirasjon i noen formingsaktiviteter. Vi ser på kunstutstillere av kunstnere.
- ✓ Vi drar på turer i nærmiljøet og kommenterer ting vi ser.
- ✓ Barna får varierte tegne -og male oppgaver. Vi oppmuntrer barna til

HVA VI JOBBER MED

Musikk og dramatisering

Tegneutvikling

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Vi gir barna erfaring med dramaaktiviteter og utfordrer barna til å prøve å framføre i større grad.
- ✓ Formingsmateriell som krever mer nøyaktighet og finmotorikk. Vi spør barna hva de tegner, nå kan de fortelle mer om presise symboler: mennesker, bil, dyr, hus o.l.

HVA VI JOBBER MED

Varierte opplevelser ute

Lære om insekter, planter, trær og andre ting i naturen

Kjennskap til dyr og dyreliv

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Vi er ute stort sett hver dag og erfarer ulike typer vær.
- ✓ Vi skal sette av god nok tid på turer, og ta utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, interesser og forutsetninger.
- ✓ Barna lærer om husdyr, gårdsdyr og deres levemåte.

2-3 år

HVA VI JOBBER MED

Lære om forskjellige dyr, insekter, planter og trær som finnes i naturen, og hvordan de trenger hverandre.

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Vi har temaer i samlinger, og har fokus på dette i spontane situasjoner på tur og på barnehagens område.

4-5 år

HVA VI JOBBER MED

Kjennskap til naturens mangfold

Inkludere friluftsliv i barnehagens hverdagsliv

Undring

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Eldre barn kan være nysgjerrig på natur som ikke er i nærheten, da bruker vi bøker, bilder og internett.
- ✓ Barna oppmuntres til å klatre i trær, leke gjemsel, se på småkryp, spikke med kniv, bygge hytter, plukke bær og utforske omgivelsene.
- ✓ Vi undrer oss sammen med barna: «Hvor tror dere mauren skal gå nå?» Vi bruker oppslagsverk ved spørsmål og undring, også digitalt.
- ✓ Vi gir barna oppgaver som stimulerer nysgjerrighet og kunnskap, f. eks naturbingo og natursti.

HVA VI JOBBER MED

Begynnende forståelse for grunnleggende matematiske begreper

Utforske former og mønstre

Gjenkjenne egenskaper ved former og sortere dem på ulike måter

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Vi presenterer begrepene:
 - liten/stor
 - 1-2 og mange.
 - Lik/ulik.
 - Mye/lite
- ✓ Gjennom eventyr, kroppslig lek og lek med gjenstander blir barna kjent med matematiske begreper
- ✓ Barna får leke med puttekaske og puslespill
- ✓ Oppmuntrer barna til å sortere leker i leketid og ryddetid.

3-4 år

HVA VI JOBBER MED

Tall og former

Kjenne igjen geometriske former: trekant, sirkel og firkant

Utforske former og mønstre

Styrke barnas matematikkglede og interesse for matematiske sammenhenger

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Utforske, telle og utvide begrepsforståelsen. Erfare ulike typer størrelser. Kjenne tallene opp til 10.
- ✓ Jakte på former ute og inne. Bruke begrepene i formingsaktiviteter.
- ✓ Perle, plastelina, bygge med lego og utforske med sand.
- ✓ Vi spiller spill med terning, telling og mer avanserte puslespill.

HVA VI JOBBER MED

Kjenne igjen symboler på en terning

Tidsbegreper: i går, i morgen osv.

Kunne navn på ukedagene og etter hvert rekkefølger av dem

Orienter seg etter enkle kart

Bli kjent med tallremse opp til 20.

Forstå sammenhengen mellom tall og mengde

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Førskolegruppa møtes en formiddag i uka. De holder på en liten time med begreper, språk og fokus på samarbeid. Vi kjøper inn Trampoline-hefter som er fylt av fine bilder, former, symboler tall og bokstaver.
- ✓ I førskolegruppa har vi også fokus på lek, samarbeid og spill.

HVA VI JOBBER MED

Undring og tenking

Kjennskap til religioner og livssyn

Utvikle respekt for hverandre, for mennesker med ulik kulturell og religiøs tilhørighet

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Barna skal erfare at grunnleggende spørsmål er vesentlige. Vi skal hjelpe barna å finne løsninger på konflikter
- ✓ Vi markerer religiøse, livssynsmessige og kulturelle tradisjoner som er representert i barnehagen
- ✓ Være bevisst på at vi er rollemodeller, og at vi behandler barn, voksne og foreldre med respekt

I vår barnehage markerer vi morsdag, farsdag, Halloween, Lucia, jul, samenes nasjonaldag, påske, 1d og 17. mai

2-3 år

HVA VI JOBBER MED

Verdikonflikter i hverdagen

Gjenkjenne følelser hos andre

Erfaring med å ta egne valg

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Hjelpe barna å finne løsninger på konflikter. Når barna er 2-3 år kan de være med å foreslå løsninger.
- ✓ Vi prater om følelser i samling og i konflikter: glad, lei seg, sint, redd. Vi setter ord på følelsene barna har og anerkjenner dem.
- ✓ Turtaking. Barna oppmuntres til å sende hverandre din ved matbordet. Velge sang før måltid, velge frukt og pålegg.

4-5 år

HVA VI JOBBER MED

Utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre

Kjenne til representerte religioner og livssyn

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Barna skal få prøve å ordne opp i konflikter.
- ✓ Vi jobber spesielt med temaer som vennskap og gode relasjoner.
- ✓ Vi verner om gode leksituasjoner der barna er i god relasjon med hverandre
- ✓ Vi snakker om representerte religioner i samling og i hverdagssituasjoner

5-6 år

HVA VI JOBBER MED

Få en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på, og å leve sammen på

Verdikonflikter i hverdagen

Undring og filosofiske spørsmål

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Vi har fokus på egne og andres følelser, og konsekvenser av handlinger.
- ✓ Vi forsøker å la barna løse konflikter selvstendig ved å oppmuntre dem til å snakke og lytte til hverandre.
- ✓ Vi utforsker og undrer oss over det barna er opptatt av: eksistensielle, etiske, religiøse, livssynsmessig

HVA VI JOBBER MED

Deltagelse og påvirkning av fellesskapet

Barns medvirkning

Utforsker ulike landskap og bli kjent med steder i nærmiljøet

Være bevisst på at vi skal motarbeide mobbing og diskriminering

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ I samling har vi opprop via bilder, vi snakker om hvor alle er. Ved bordet blir alle sett, og de voksne henvender seg til alle.
- ✓ Der det er naturlig spør vi barna om hva barnet ønsker f. eks. å leke ute eller inne.
- ✓ Vi observerer og legger merke til hva barna er opptatt av. Vi bringer inn mer av det.
- ✓ Vi går flere små trilleturer til nærmiljøet. Vi bruker bilder og bøker til å utdype barnas erfaringer.
- ✓ Være bevisst på at gutter og jenter får de samme mulighetene.

HVA VI JOBBER MED

Deltagelse og påvirkning av fellesskapet

Barns medvirkning

Utforske ulike landskap, og bli kjent med nærmiljøet

HVORDAN VI JOBBER

- ✓ Så langt som mulig, gir vi barna mulighet til å ta valg, eks:
 - melk eller vann
 - ute eller inne
 - «hva vil du leke med?»
- ✓ Barna kan komme med forslag og ideer. Dermed får de påvirke sin egen hverdag.
- ✓ Vi tar lengre gåturer og bussturer i nærmiljøet. F. eks: Besøke lekeplasser, fotballbane, skoler, gymsal, bibliotek, byen og butikker.
- ✓ Vi bruker bilder og digitale hjelpemidler for å konkretisere og utdype barnas erfaringer.